

T

- tabàch** *s.m.* tabacco (*pl. idem*).
- tabachéra** *s.f.* tabacchiera (*pl. tabachér*).
- tabachìn** *s.m.* tabaccaio (*f. tabachìna*) (*pl. tabachìt*).
- tabàr** *s.m.* mantello (*pl. idem*).
- tabèla** *s.f.* tabella (*pl. tabèl*).
- tabèlùn** *s.m.* tabellone (*pl. idem*).
- tabernàcul** *s.m.* tabernacolo (*pl. tabernàcui*).
- tàca** *s.f.* tacca (*pl. tach*).
- tacà** *agg.* aderente, incollato, appeso, affezionato.
- tacàa** *v.* attaccare, aggiungere, incollare, iniziare
- * **tacàa dént** *v.* inserire, urtare, impigliarsi.
- * **tacàa fo** *v.* affiggere / *I an tacà fo i cartelùn dal cinema da duméniga* (Hanno affisso le locandine del film di domenica).
- * **tacàa föch** *v.* incendiare.
- * **tacàa giü** *v.* aderire / *L'è 'na padèla dùva ul mangiàa u tàca mia giü* (E' una padella con il rivestimento antiaderente).
- * **tacàa lit** *v.* litigare.
- * **tacàa sü** *v.* appendere, agganciare, impiccare / *I an tacà lit parchè ul Giuàn l'a tacà dént in dul quàdar tacà sü pal mür* (Hanno litigato perché Giovanni ha urtato il quadro appeso al muro).
- tacabrìgh** *s.m.* attaccabrighe (*pl. idem*).
- tacabutùn** *s.m.* attaccabottoni (*pl. idem*).
- * **tacadüra** *s.f.* congiunzione, unione (*pl. tacadür*).
- tacàgn** *agg.* taccagno (*f. tacàgna*) (*pl. idem*).
- tacamént** *s.m.* affetto, devozione (*pl. idem*).
- * **tacapàgn** *s.m.* attaccapanni (*pl. idem*).
- tacàs** *v.* aggrapparsi, afferrarsi.
- tacàs sü** *v.* impiccarsi.
- tàcat sü!** *inter.* impiccati!
- tach** *s.m.* tacco (*pl. idem*) / «*Ti che ti tàcat i tach, tàcum i tach a mi*». «*Mi tacàt i tach a ti?*». «*Tàcatai ti i tò tach*». (Tu che attacchi i tacchi, attaccami i tacchi. Io attaccarti i tacchi? Attaccateli i tuoi tacchi). (Antico scioglilingua).
- tacuìn** *s.m.* calendario, notes (*pl. tacuìt*).
- tàcula** *s.f.* taccola (*pl. tàcui*).
- tafanàri** *s.m.* tafanario (*pl. idem*).
- * **tafiàda** *s.f.* zaffata (*pl. tafià*).
- tai** *s.m.* taglio, ferita (*pl. idem*) / *Dàgan un tai!* (Smettila!)
- tàia** *s.f.* taglia (*pl. tàì*).
- taià** *agg.* tagliato *agg.* furbo (*f. taiàda*) (*pl. idem*).
- taiàa** *v.* tagliare, falciare.
- taiàa la corda** *v.* svignarsela.
- taiacàrt** *s.m.* tagliacarte (*pl. idem*).
- taiafil** *s.m.* pinza tagliafil (*pl. idem*).
- * **taiaföch** *s.m.* radura tagliafuoco.
- taiatèl** *s.f.pl.* tagliatelle.
- taietà** *agg.* tagliente (*pl. idem*).

tal *agg.* tale (*f.* tàla) (*pl.* tàì).
talpùn *s.m.* talpa (*pl.* idem).
talùn *s.m.* tallone (*pl.* idem).
tambùr *s.m.* tamburo (*pl.* idem) / *La Scarpaöc e la Panscìn d'or / cui giuvinòt i fan l'amùr / E anca si ciàpan di bot / I gan la pèl tàme un tambùr!* (Da una canzonetta composta da un gruppo di vitelloni da bar).
* **tàme** *avv.* come / *L'è négar tàme ul carbùn* (E' nero come il carbone).
* **tàmpa** *s.f.* fossa biologica (*pl.* tamp).
tampinàa *v.* assillare, infastidire.
tampùn *s.m.* tampone (*pl.* idem).
tampunàa *v.* tamponare.
tàna *s.f.* tana (*pl.* tan).
* **tanavélin** *s.m.* succhiello (*pl.* tanavélit).
tanc *agg.* tanto, molto (*f.* tànta) (*pl.* tànci).
tanc al toch *avv.* pressappoco (*Letter.* "tanto al pezzo").
tàngar *s.m.* tanghero (*pl.* idem).
tant (→ tanc).
* **tàpa** *s.f.* tappa, pezzo di legno, schiappa, ignorante (*pl.* tap).
* **tapàda** *s.f.* legnata (*pl.* tapà).
* **taparèla** *s.f.* persiana avvolgibile (*pl.* taparèl).
* **tapasciàa** *v.* scarpinare.
* **tapasciàda** *s.f.* scarpinata (*pl.* tapascià).
* **tapascìn** *s.m.* bimbo (*f.* tapascìna) (*pl.* tapascìt).
tapé *s.m.* tappeto (*pl.* idem).
* **tapèla** *agg.* chiacchierone/a (*pl.* tapèl).
tapèzàa *v.* tappezzare.
tapèzé *s.m.* tappezziere (*pl.* idem).
tapèzèria *s.f.* tappezzeria (*pl.* tapèzèrii).
tapìn *agg.* tapino (*f.* tapìna) (*pl.* tapìt).
tarà *agg.* tarato (*f.* taràda) (*pl.* idem).
taràa *v.* tarare.
taràntula *s.f.* tarantola (*pl.* taràntul).
tardàa *v.* tardare.
tardìv *agg.* tardivo (*f.* tardìva) (*pl.* idem).
* **tarél** *s.m.* randello (*pl.* taréi).
* **tarélàda** *s.f.* randellata (*pl.* tarélàd).
tàrga *s.f.* targa (*pl.* targh).
tarifa *s.f.* tariffa (*pl.* tarìf).
* **tarlüch** *agg.* tonto (*f.* tarlüca) (*pl.* idem).
taròch *s.m.* tarocco (*pl.* idem).
* **tartàia** *agg.* balbuziente (*pl.* idem).
* **tartaiàa** *v.* balbettare.
* **tartaiùn** (→ tartàia).
tàrtar *s.m.* tartaro (*f.* tàrtara) (*pl.* idem).
tartarüga *s.f.* tartaruga (*pl.* tartarügh).
tartasàa *v.* tartassare.
tas *s.m.* tasso (*pl.* idem).
tàsa *s.f.* tassa (*pl.* tas).

tasà *agg.* tassato (*f.* tasàda) (*pl.* idem).
tasàa *v.* tassare.
tascàbil *agg.* tascabile (*pl.* tascàbìi).
*** tascapàn** *s.m.* zaino (*pl.* idem).
tasée *v.* tacere / *Màngia e tas!* - ordinavano le madri ai bambini petulanti.
tast *s.m.* tasto (*pl.* idem).
tastàa *v.* tastare.
tastéra *s.f.* tastiera (*pl.* tastér).
tàtica *s.f.* tattica (*pl.* tàtich).
tatüag *s.m.* tatuaggio (*pl.* idem).
tàul *s.m.* tavolo (*pl.* tàui).
tàula *s.f.* tavola (*pl.* tàul).
taulàda *s.f.* tavolata (*pl.* taulà).
taulàsc *s.m.* tavolaccio (*pl.* idem).
taulèta *s.f.* tavoletta (*pl.* taulèt).
taulin *s.m.* tavolino (*pl.* taulit).
taulòza *s.f.* tavolozza (*pl.* taulòz).
tavàn *s.m.* tafano (*pl.* idem).
tàza *s.f.* tazza, mestolo (*pl.* taz).
*** tazàa** *v.* sbevazzare.
*** tazìn** *s.m.* quarto di vino (*pl.* tazìt).
*** tazina** *s.f.* scodella (*pl.* tazìn).
tèc *s.m.* tetto (*pl.* idem).
téàtar *s.m.* teatro (*pl.* idem).
*** tèca** *s.f.* urto, sberla.
tédèsch *s.m.* tedesco (*f.* tédèsca) (*pl.* idem).
*** tégnii** *v.* tenere, reggere.
*** tégnii bun** *v.* serbare.
*** tégnii da cünt** *v.* conservare.
*** tégnii dént** *v.* contenere, trattenere.
*** tégnii 'l fià** *v.* trattenere il respiro.
*** tégnii fo** *v.* escludere.
*** tégnii giü** *v.* tenere abbassato.
*** tégnii man** *v.* essere d'aiuto.
*** tégnii la part** *v.* schierarsi.
*** tégnii sü** *v.* tenere alzato, indossare / *La tégn sü un bel vistì* (Indossa un bel vestito).
tégnis *v.* tenersi, aggrapparsi.
tégnü *agg.* tenuto, trattenuto (*f.* tegnüda) (*pl.* idem).
tégnüda *s.f.* tenuta, presa.
Tèl Otello.
tèl *avv.* ecco.
téla *s.f.* tela (*pl.* tél).
télàr *s.m.* telaio (*pl.* idem).
télécumànd *s.m.* telecomando (*pl.* idem).
téléférica *s.f.* teleferica (*pl.* téléférich).
téléfun *s.m.* telefono (*pl.* idem).
téléfunàa *v.* telefonare.

téléfunàda *s.f.* telefonata (*pl.* téléfunà).
téléfunìn *s.m.* telefono cellulare (*pl.* téléfunìt).
téléfunìsta *s.m.* telefonista (*pl.* idem).
télégiurnàl *s.m.* telegiornale (*pl.* télégiurnài).
télégraf *s.m.* telegrafo (*pl.* idem).
télégràm *s.m.* telegramma (*pl.* idem).
téléscòpi *s.m.* telescopio (*pl.* idem).
téléubiétiv *s.m.* teleobbiiettivo (*pl.* idem).
télévisiùn *s.f.* televisione (*pl.* idem).
télévisùr *s.m.* televisore (*pl.* idem).
télùn *s.m.* telone (*pl.* idem).
témp *s.m.* tempo (*pl.* idem).
témpàsc *s.m.* tempaccio (*pl.* idem).
témpèràa *v.* temperare.
témpèradüra *s.f.* temperatura (*pl.* témpèradür).
témpèrin *s.m.* temperino (*pl.* témpèrit).
*** témpèsta** *s.f.* grandine.
*** témpèstàa** *v.* grandinare.
témpràa *v.* temprare.
témpuràl *s.m.* temporale (*pl.* témpurài).
ténàia *s.f.* tenaglia (*pl.* ténài).
tènar *agg.* tenero (*f.* tènara) (*pl.* idem).
ténc *agg.* bruno, nero (*f.* ténacia) (*pl.* idem).
ténca *s.f.* tinca (*pl.* ténch).
ténd *v.* tendere.
ténda *s.f.* tenda (*pl.* ténd).
téndàg *s.m.* tendaggio (*pl.* idem).
téndénza *s.f.* tendenza (*pl.* téndénz).
téndina *s.f.* tendina (*pl.* téndìn).
téndùn *s.m.* tendone (*pl.* idem).
ténébrùs *agg.* tenebroso (*f.* ténébrùsa) (*pl.* idem).
ténént *s.m.* tenente (*pl.* idem).
*** téng** *v.* tingere.
*** téngiü** *agg.* tinto (*f.* tengiüda) (*pl.* idem).
ténica *s.f.* e *agg.* tecnica (*pl.* ténich).
ténich *agg.* tecnico (*f.* ténica) (*pl.* idem).
téntàa *v.* tentare.
ténulugia *s.f.* tecnologia (*pl.* ténulugii).
ténür *s.m.* tenore (*pl.* idem).
ténsiùn *s.f.* tensione (*pl.* idem).
téntà *agg.* tentato (*f.* téntàda) (*pl.* idem).
téntàa *v.* tentare.
téntativ *s.m.* tentativo (*pl.* idem).
téntaziùn *s.f.* tentazione (*pl.* idem).
téntùn *avv.* tentoni.
teòrich *agg.* teorico (*f.* teòrica) (*pl.* idem).
*** tèpa** *s.f.* muschio, teppista, teppaglia.
tèra *s.f.* terra (*pl.* tèr).

tèra balérina *s.f.* Meridione.
tèracòta *s.f.* terracotta (*pl.* tèracòt).
tèracréda *s.f.* creta.
tèrafèrma *s.f.* terraferma (*pl.* tèrafèrm).
tèràia *s.f.* terraglia (*pl.* tèràì).
tèràza *s.f.* terrazza (*pl.* tèràz).
tèrèmòt *s.m.* terremoto (*pl.* idem).
tèrèmutà *agg.* terremotato (*f.* tèrèmutàda) (*pl.* idem).
tèrèn *s.m.* terreno (*pl.* idem).
tèribil *agg.* terribile (*pl.* idem).
térié *s.m.* terrier.
tèritòri *s.m.* territorio (*pl.* idem).
tèrituriàl *agg.* territoriale (*pl.* idem).
tèriz *s.m.* terriccio (*pl.* idem).
*** tèrizia** *s.f.* ittero.
tèrm *s.f.pl.* terme.
tèrmich *agg.* termico (*f.* tèrmica) (*pl.* idem).
tèrmusifùn *s.m.* termosifone (*pl.* idem).
tèrn *s.m.* terno (*pl.* idem).
Tèrònia *loc.* Meridione.
tèrùn *s.m.* meridionale (*f.* tèrùna) (*pl.* idem).
tèrùr *s.m.* terrore (*pl.* idem).
tèrurismo *s.m.* terrorismo (*pl.* tèrurismi).
tèrurista *s.m.* e *f.* terrorista (*pl.* tèrurist).
tèrùs *agg.* terroso (*f.* terùsa) (*pl.* idem).
tèrz *agg.* terzo (*f.* tèrza) (*pl.* idem).
tèrziàri *agg.* terziario (*f.* tèrziària) (*pl.* idem).
tèrzin *s.m.* terzino (*pl.* tèrzit).
tès *v.* tessere *agg.* teso (*pl.* idem).
tèsèra *s.f.* tessera (*pl.* tèsèr) / *Nella seconda guerra mondiale veniva detta semplicemente tèsèra la carta annonaria.*
tèsil *agg.* tessile (*pl.* tèsì).
tèsidür *s.m.* tessitore (*f.* tèsidùra) (*pl.* idem).
tèsidüra *s.f.* tessitura (*pl.* tèsidür).
tésòr *s.m.* tesoro (*pl.* idem).
tèst *s.m.* testo (*pl.* idem).
tèsta *s.f.* testa (*pl.* tèst).
tèstàda *s.f.* testata (*pl.* testà).
tèstàrd *agg.* testardo (*f.* tèstàrda) (*pl.* idem).
*** tèstarö** *s.m.* girello per bambini (*pl.* idem).
tèstimòni *s.m.* testimoniaio (*pl.* idem).
tèstimuniàa *v.* testimoniare.
tèstùn *s.m.* zuccone (*f.* tèstùna) (*pl.* idem).
tésü *s.m.* tessuto (*pl.* idem).
tésuriér *s.m.* tesoriere (*pl.* idem).
tèta *s.f.* mammella (*pl.* tèt).
tètàa *v.* poppare.
tètarèla *s.f.* tettarella (*pl.* tètarèl).

tètòia *s.f.* tettoia (*pl.* tètòi).
Téudòr *pers.* Teodoro.
téurìa *s.f.* teoria (*pl.* téurii).
*** tévid** *agg.* tiepido (*pl.* idem).
ti *pron.* te, ti, tu / *A végni insèma a ti* (Vengo con te). *Ti ghévat rasùn ti* (Avevi ragione tu).
tifùs *agg.* tifoso (*f.* tifùsa) (*pl.* idem).
Tìglio *pers.* Attilio.
tìglio *s.m.* tiglio (*pl.* tìli).
tìgra *s.f.* tigre (*pl.* tìgar).
Tìlde *pers.* Clotilde, Matilde, ecc.
tìmbar *s.m.* timbro (*pl.* idem).
timbràa *v.* timbrare.
timid *agg.* timido (*f.* tímida) (*pl.* idem).
timùn *s.m.* timone (*pl.* idem).
timunér *s.m.* timoniere (*pl.* idem).
tinòza *s.f.* tinozza (*pl.* tinòz).
tìnta *s.f.* tinta (*pl.* tìnt).
tintùr *s.m.* tintore (*pl.* idem).
tintüra *s.f.* tintura (*pl.* tintür).
tintüra d'odio *s.f.* tintura di iodio / *Strafalcione citato da Primo Levi ne Il sistema periodico, insieme ad «adelaide» (aldeide), «anellina» (anilina) e «cloruro demonio» (cloruro di ammonio).*
tinturìa *s.f.* tintoria (*pl.* tinturii).
tipògraf *s.m.* tipografo (*f.* tipògrafa) (*pl.* idem).
tipugrafìa *s.f.* tipografia (*pl.* tipugrafii).
tir *s.m.* tiro (*pl.* idem).
tiràa *v.* tirare, attirare, tendere, aspirare, soffiare.
*** tiràa par ària** *v.* mettere in disordine.
*** tiràa dént** *v.* introdurre.
*** tiràa dré** *v.* trascinare, lanciare, svendere.
*** tiràa driz** *v.* proseguire.
*** tiràa 'l fià** *v.* respirare, riprendere fiato.
*** tiràa fo** *v.* levare, estrarre.
*** tiràa fòra** (→ tiràa fo).
*** tiràa in gir** *v.* canzonare.
*** tiràa giü** *v.* gettare in basso, abbassare, demolire, scaricare.
*** tiràa indré** *v.* respingere, detrarre.
*** tiràa insèma** *v.* riunire, raccogliere.
*** tiràa là** *v.* prolungare, barcamenare.
*** tiràa man** *v.* rammentare.
*** tiràa 'n péé** *v.* tirare in ballo, erigere.
*** tiràa sül prèzi** *v.* chiedere uno sconto.
*** tiràa scià** *v.* rivangare.
*** tiràa sù** *v.* alzare, raccogliere, sollevare, allevare, costruire, attingere, vomitare.
*** tiràa sut** *v.* travolgere con un veicolo.
*** tiràa sùta** (→ tiràa sut).

* **tiràa i ùltim** v. morire.
 * **tiràa via** v. levare, sottrarre, sviare, rinunciare.
 * **tirabüsciùn** s.m. cavatappi (pl. idem) / *Dal francese* tire-bouchon.
 * **tiracadénàsc** s.m. guardia carceraria (pl. idem).
 * **tiracampàn** s.m. campanaro (pl. idem).
tiràda s.f. tirata (pl. tirà) / *Ul maèstar u ga dai una tiràda d'urèc* (Il maestro gli ha dato una tirata d' orecchie).
tiradür s.m. tiratore (f. tiradùra) (pl. idem).
tiradüra s.f. tiratura (pl. tiradür).
 * **tirafil** s.m. e f. elettricista (pl. idem).
tiràg s.m. tiraggio (pl. idem).
tiramòla agg. titubante (pl. idem).
tirànt s.m. tirante (pl. idem).
tirapè agg. tirapiedi (pl. idem).
tiràs v. tirarsi.
 * **tiràs indré** v. indietreggiare.
 * **tiràs sü** v. sollevarsi, ristabilirsi.
 * **tirèt** s.m. fionda a Y (pl. idem).
tirlindàna s.f. tipo di lenza.
tirucìni s.m. tirocinio (pl. idem).
tisàna s.f. tisana (pl. tisàn).
tìsich agg. tubercolotico (f. tìsica) (pl. idem).
Tisìn loc. Ticino.
titul s.m. titolo (pl. tìtui).
titulàr agg. titolare (pl. idem).
Tiziàn pers. Tiziano.
to agg. tuo, tua (pl. idem) / *Ul to cüsìn, la to cüsìna e i to zii* (Tuo cugino, tua cugina e i tuoi zii).
toch s.m. pezzo, frammento (pl. idem).
Tògn pers. Antonio.
 * **tòla** s.f. latta, recipiente di lamiera (pl. tol) / *Dal francese* tôle.
 * **tòla dal rüs** s.m. pattumiera.
 * **tom** s.m. tomo, persona originale (pl. idem).
 * **tòni** s.m. clown, ingenuo (pl. idem).
tònich agg. tonico (f. tònica) (pl. idem).
 * **tòo** v. prendere, acquistare, accogliere / *Sum nai a tòo 'l pan dal prestiné* (Mi sono recato a comperare il pane dal fornaio).
 * **tòo 'l fià** v. assillare.
 * **tòo fo** v. levare, scegliere.
 * **tòo in gir** v. deridere, schernire.
 * **tòo sü** v. raccogliere.
 * **tòo via** v. eliminare.
 * **tòo sü la màn** v. abituarsi, essere allenato a compiere un'azione.
 * **tòpia** s.f. pergolato (pl. tòpi) / *Sùta la frèsca tòpia a ciapà 'l fresch* (Sotto le fresche frasche a godere il fresco).
tor s.m. toro (pl. idem).
torc v. torcere s.m. torchio (pl. idem).
tòrcia s.f. torcia (pl. torc).

tort *s.m.* torto, sopruso (*pl. idem*).
tòsich *s.m.* veleno *agg.* velenoso (*f. tòsica*) (*pl. idem*)/ *Màr 'mé 'n tòsich* (Amaro come un veleno).
trabalàa *v.* traballare.
trabìcul *s.m.* trabiccolo (*f. trabìcula*) (*pl. trabìcui*).
trabucàa *v.* traboccare.
trabuchèt *s.m.* trabocchetto (*pl. idem*).
*** tracagnòt** *agg.* tarchiato (*f. tracagnòta*) (*pl. idem*).
tràcia *s.f.* traccia (*pl. trac*).
tradii *v.* tradire.
traditùr *s.m.* traditore (*f. traditùra*) (*pl. idem*).
tradiziùn *s.f.* tradizione (*pl. idem*).
tradiziunàl *agg.* tradizionale (*pl. tradiziunài*).
tradùta *s.f.* tradotta (*pl. tradùt*).
tradütùr *s.m.* traduttore (*f. tradütùra*) (*pl. idem*).
tradüziùn *s.f.* traduzione (*pl. idem*).
traficàa *v.* trafficare.
tràfich *s.m.* traffico (*pl. idem*).
traficùn *s.m.* trafficone (*f. traficùna*) (*pl. idem*).
Trafiùm *loc.* Oltrefiume di Baveno, Traffiume di Cannobio(VB).
traghèt *s.m.* traghetto (*pl. idem*).
tràgich *agg.* tragico (*f. tràgica*) (*pl. idem*).
traguàrd *s.m.* traguardo (*pl. idem*).
tralasàa *v.* tralasciare.
traliz *s.m.* traliccio (*pl. idem*).
tramàa *v.* tramare.
trambüst *s.m.* trambusto (*pl. idem*).
*** tràmpan** *agg.* indeciso/a (*pl. idem*).
tràmpul *s.m.* trampolo (*pl. tràmpui*).
trampulìn *s.m.* trampolino (*pl. trampulìt*).
tramùnt *s.m.* tramonto (*pl. idem*).
tramuntàa *v.* tramontare.
tramuntàna *s.f.* vento di tramontana.
tranél *s.m.* tranello (*pl. tranéi*).
tranquìl *agg.* tranquillo (*f. tranquìla*) (*pl. tranquìi*).
tranviér *agg.* tranviere (*f. tranviéra*) (*pl. idem*).
tràpan *s.m.* trapano (*pl. idem*).
trapanàa *v.* trapanare.
trapiànt *s.m.* trapianto (*pl. idem*).
trapiantàa *v.* trapiantare.
trapasàa *v.* trapassare.
tràpula *s.f.* trappola (*pl. tràpul*).
*** trapulìn** *s.m.* bambino (*f. trapulìna*) (*pl. trapulìt*).
Tràrig *loc.* Trarego (VB).
tras giù *v.* abbattersi, sottovalutarsi.
trascriziùn *s.f.* trascrizione (*pl. idem*).
trascürà *agg.* trascurato, trasandato (*f. trascüràda*) (*pl. idem*).
trascüràa *v.* trascurare.

trascüràbil *agg.* trascurabile (*pl.* trascüràbii).
trasfigüràa *v.* trasfigurare.
trasfurmà *agg.* trasformato (*f.* trasfurmàda) (*pl.* idem).
trasfurmàa *v.* trasformare.
trasfurmadür *s.m.* trasformatore (*pl.* idem).
trasfurmaziùn *s.f.* trasformazione (*pl.* idem).
trasfüsiùn *s.f.* trasfusione (*pl.* idem).
traslucàa *v.* traslocare.
trasmèt *v.* trasmettere.
trasmisiùn *s.f.* trasmissione (*pl.* idem).
trasparént *agg.* trasparente (*pl.* idem).
traspurtàa *v.* trasportare.
traspurtadür *s.m.* trasportatore (*f.* traspurtadüra) (*pl.* idem).
*** trasü** *v.* vomitare *s.m.* vomito.
trat *s.m.* tratto, segno, comportamento (*pl.* idem).
tràta *s.f.* tipo di cambiale (*pl.* trat).
tratàa *v.* trattare.
tratamént *s.m.* trattamento (*pl.* idem).
tratégnis *v.* trattenersi.
tratégnü *agg.* trattenuto (*f.* tratégnüda) (*pl.* idem).
tratégnüda *s.f.* ritenuta (*pl.* tratégnü).
tratür *s.m.* trattore (*pl.* idem).
tratùria *s.f.* trattoria (*pl.* traturii).
trav *s.f.* trave (*pl.* idem).
*** travacùn** *s.m.* avvallamento / *Un canale che attraversa Trobaso è detto Travacùn.*
travèrs *avv.* attraverso.
travèrsàa *v.* attraversare.
travài *s.m.* travaglio (*pl.* idem).
travasàa *v.* travasare.
travulgént *agg.* travolgente (*pl.* idem).
*** trazàa** *v.* sprecare.
traziùn *s.f.* trazione, attrazione.
trèbiadüra *s.f.* trebbiatura (*pl.* trèbiadür).
trèdas *agg.* tredici.
trèmàa *v.* tremare.
trèmarèla *s.f.* tremarella (*pl.* trèmarèl).
*** trént** *s.m.* tridente, forcione (*pl.* idem).
tréntin *agg.* trentino (*f.* tréntina) (*pl.* tréntit).
trèsènt *agg.* trecento.
trèspul *s.m.* trespolo (*pl.* trèspui).
trèza *s.f.* treccia (*pl.* trèz).
tri *agg.* tre.
*** triàa** *v.* tritare.
triàngul *s.m.* triangolo (*pl.* idem).
tribülàa *v.* tribolare.
tribüna *s.f.* tribuna (*pl.* tribün).
tribünàl *s.m.* tribunale (*pl.* tribünài).

* **tricü** *agg.* culone/a (*pl. idem*).
triculùr *s.m.* tricolore (*pl. idem*).
 * **triéna** *s.f.* terna (*pl. trién*).
triföi *s.m.* trifoglio (*pl. idem*).
 * **trifula** *s.m.* tartufo (*pl. triful*).
trimèstar *s.m.* trimestre (*pl. idem*).
trimutùr *s.m.* trimotore (*pl. idem*).
trincàa *v.* tracannare / *Dal tedesco* trinker, bere.
 * **trinchìn** *s.m.* vinaccio prodotto in casa (*pl. trinchìt*).
trincià *s.m.* trinciato di tabacco (*pl. idem*).
tripa *s.f.* trippa (*pl. trip*).
tripé *s.m.* treppiede *agg.* imbranato (*pl. idem*).
triquàrt *s.m.* giacca o soprabito tre quarti (*pl. idem*).
trisèt *s.m.* gioco del tressette.
trist *agg.* triste (*pl. idem*).
triünf *s.m.* trionfo (*pl. idem*).
triunfàl *agg.* trionfale (*pl. triunfài*).
trivèlää *v.* trivellare.
tròia *s.f.* prostituta (*pl. tròi*).
trop *agg.* troppo (*f. tròpa*) (*pl. idem*).
trot *s.m.* trotto.
tròtula *s.f.* trottola (*pl. trotùl*).
truà *agg.* trovato, scoperto (*f. truàda*) (*pl. idem*).
truàa *v.* trovare.
truàa da dii *v.* criticare.
truàa fo *v.* scovare.
truàda *s.f.* trovata (*pl. truà*).
truadèl *s.m.* trovatello (*f. truadèla*) (*pl. truadèi*).
Trubàs *loc.* Trobaso (VB).
trücàa *v.* truccare.
trüch *s.m.* trucco (*pl. idem*).
trüfa *s.f.* truffa (*pl. trüf*).
trüfàa *v.* truffare.
trüfadùr *s.m.* truffatore (*f. trüfadùra*) (*pl. idem*).
 * **trùmba** *s.f.* tromba, pompa (*pl. trumb*).
 * **trumbée** *s.m.* idraulico (*pl. idem*).
trumbétér *s.m.* trombettiere (*pl. idem*).
trumbùn *s.m.* trombone (*pl. idem*).
 * **trun** *s.m.* tuono (*pl. idem*).
 * **trunàa** *v.* tuonare / *Quand u trùna in Val Cüléra, témpèsta mèrda.* (Antico proverbio).
trùnch *s.m.* tronco (*pl. idem*).
trunchésin *s.m.* tronchese (*pl. trunchésit*).
truncùn (→ trunch).
Truntàn *loc.* Trontano (VB).
trüpa *s.f.* truppa (*pl. trüp*).
trupicàl *agg.* tropicale (*pl. idem*).
 * **trusàa** *v.* rimestare.

trüta *s.f.* trota (*pl.* trüt).
trutàa *v.* trottare, sfacchinare.
*** tuàia** *s.f.* tovaglia (*pl.* tuài).
*** tuaiàn** *agg.* sciocco (*f.* tuaiàna) (*pl.* idem).
tualèt *s.f.* toeletta (*pl.* idem) / *Francese* toilette.
tübadüra *s.f.* tubatura (*pl.* tübadür).
tübaziùn *s.f.* tubazione (*pl.* idem).
tübèrcul *agg.* tubercolotico (*pl.* tübèrcui).
*** tubìs** *agg.* miope (*f.* tubìsa) (*pl.* idem) / *Lüisa tubìsa la rèsta in camisa* (Luisa, miope, rimane in camicia).
tübulàr *agg.* tubolare (*pl.* idem).
tüc *agg.* e *pron.* tutti, tutte, ogni.
tüc dü *pron.* ambedue, entrambi.
tucà *agg.* toccato (*f.* tucàda) (*pl.* idem).
tucàa *v.* toccare / *L'è süpertiziùs, u tucà fèr quand u pàsa un finaràl* (E' superstizioso, tocca ferro quando incontra un funerale).
*** tucàa déntar** *v.* cozzare, urtare.
tucasàna *s.m.* toccasana (*pl.* idem).
tucasègn *s.m.* rimpiattino.
Tucèn *loc.* Tocene (VB).
*** tuch** *agg.* stravagante (*f.* tucà) (*pl.* idem).
*** tuchèt** *s.m.* pezzetto (*pl.* tuchèt).
*** tùdar** *s.m.* tedesco (*f.* tùdara) (*pl.* idem).
tudèsch (→ tèdèsch).
tüf *s.m.* tuffo (*pl.* idem).
tüfadür *s.m.* tuffatore (*f.* tüfadùra) (*pl.* idem).
tüfàs *v.* tuffarsi.
*** tugnìn** *s.m.* tedesco (*f.* tugnìna) (*pl.* tugnìt).
Tugnìn *pers.* Antonino.
tügüri *s.m.* tugurio (*pl.* idem).
tüidü (→ tüc dü).
*** tüist** *s.m.* cavia (*pl.* idem).
*** tulàt** *s.m.* lattoniere (*pl.* idem).
*** tulé** (→ tulàt).
tuléràa *v.* tollerare.
tulérànza *s.f.* tolleranza (*pl.* tulérànz).
*** tulìn** *s.m.* pentolino (*pl.* tulìt).
*** tulìna** *s.f.* lattina (*pl.* tulìt).
*** tülipàn** *s.m.* tulipano *agg.* sempliciotto (*f.* tülipàna) (*pl.* idem).
*** tùmà** *s.m.* capitombolo, tipo di formaggio (*pl.* tum).
Tumàs *pers.* Tommaso.
*** tumàtisa** *s.f.* pomodoro (*pl.* tumàtis) / *Dal francese* tomate.
tùmba *s.f.* tomba (*pl.* tumb).
tumbìn *s.m.* chiusino (*pl.* tumbìt).
tùmbula *s.f.* tombola / *Adès la ciàman bingo* (Ora è chiamata bingo).
*** tumbulùn** *s.m.* ruzzolone (*pl.* idem).
tuméra *s.f.* tomaia (*pl.* tumér).
tümült *s.m.* tumulto (*pl.* idem).

tümùr *s.m.* tumore (*pl. idem*).
tun *s.f.* tono, tonno (*pl. idem*).
 * **tund** *agg.* rotondo *s.m.* piatto tondo (*pl. idem*).
 * **tundìn** *s.m.* piattino (*pl. tundìt*).
tünél *s.m.* tunnel (*pl. idem*).
tunèlàda *s.f.* tonnellata (*pl. tunèlà*).
tüniga *s.f.* tonaca, vestaglia (*pl. tünigh*).
tunsil *s.f.pl.* tonsille.
 * **tupìn** *s.m.* attaccabrighe (*f. tupìna*) (*pl. tupìt*).
 * **tupugràfich** *agg.* topografico (*pl. idem*).
tur *s.f.* torre (*pl. idem*).
turbéra *s.f.* torbiera (*pl. turbér*).
tùrbid *agg.* torbido (*f. tùrbida*) (*pl. idem*).
tùrbina *s.f.* turbina (*pl. tùrbìn*).
tùrbülént *agg.* turbolento (*f. tùrbülénta*) (*pl. idem*).
tùrbülénza *s.f.* turbolenza (*pl. tùrbülénz*).
türch *agg.* turco (*f. türca*) (*pl. idem*).
 * **türca** *s.f.* ottomana (*pl. türch*).
turciàa *v.* torchiare.
türcidüra *s.f.* torcitura (*pl. türcidür*).
turèl *s.m.* torello (*pl. turèi*).
turént *s.m.* torrente (*pl. idem*) / *Intra la s'ciàma insì parché la s' trova tra dü turént, ul San Giuàn e ul San Bèrnardìn.*
turèta *s.f.* torretta (*pl. turèt*).
türìbul *s.m.* incensiere (*pl. türìbui*).
Türìn *loc.* Torino.
türinés *agg.* torinese / *Türinés, fals e curtés.*
turiùn *s.m.* torrione (*pl. idem*).
 * **tùrlülü** *agg.* stupido (*pl. idem*) / *Dal francese tourlourou, recluta.*
turmént *s.m.* tormento (*pl. idem*).
turménta *s.f.* tormentata (*pl. turmént*).
turméntàa *v.* tormentare.
turnacünt *s.m.* tornaconto (*pl. idem*).
turnandré *v.* tornare, ritornare.
tùrni *s.m.* tornio (*pl. idem*) *s.m.pl.* turni (periodi).
turnì *agg.* tornito (*f. turnìda*) (*pl. idem*).
 * **turniché** *s.m.* tornante / *Dal francese tourniquet.*
turnidür *s.m.* tornitore (*pl. idem*).
turnii *v.* tornire.
Tùro *pers.* Arturo.
turpédùn *s.m.* torpedone (*pl. idem*).
tùrta *s.f.* torta (*pl. turt*).
 * **turtél** *s.m.* frittella (*pl. turtéi*).
turtélin *s.m.* tortellino (*pl. turtélit*).
tùrtura *s.f.* tortora (*pl. tùrtur*).
turtüra *s.f.* tortura (*pl. turtür*).
turtüraa *v.* torturare.
turùn *s.m.* torrone (*pl. idem*).

* **tus** *s.m.* figlio, ragazzo (*f.* tùsa) (*pl.m.* idem) (*pl.f.* tusàn).
tüs *s.f.* tosse.
tüs asnìna *s.f.* pertosse.
tusàa *v.* tosare.
tuscàn *agg.* toscano (*f.* tuscàna) (*pl.* idem).
 * **tüscòs** (→ tüt).
 * **tuségàa** *v.* intossicare, importunare.
tüsii *v.* tossire.
 * **tusìn** *s.m.* figlio, bambino (*f.* tusìna, tusèta) (*pl.m.* tusìt) (*pl.f.* tusìn, tusèt).
tustà *agg.* tostato (*f.* tustàda) (*pl.* idem).
tustàa *v.* tostare.
tustadüra *s.f.* torrefazione (*pl.* tustadür). *Una volta, ul caffè u gnìva tustà a man dai drughér e mia in fàbrica* (Un tempo, il caffè veniva tostato a mano dai droghieri e non era un prodotto industriale).
tüt *agg.* e *avv.* tutto (*f.* tüta) (*pl.* tüc).
tüta *s.f.* tuta (*pl.* tüt)
tutàl *agg.* totale (*pl.* tutài).
tütür *s.m.* tutore (*pl.* idem).